

SAYIŞTAYIN 163'ÜNCÜ KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ

163TH ANNIVERSARY OF TURKISH COURT OF ACCOUNTS

Kübra TULUN¹

YIL DÖNÜMÜ TÖREN VE ETKİNLİK PROGRAMI

Bundan 163 yıl önce, 29 Mayıs 1862 tarihinde Divan-ı Ali-i Muhasebat adıyla kurulan Sayıştayımızın 163'üncü kuruluş yıl dönümü 27-30 Mayıs 2025 tarihleri arasında çeşitli etkinliklerle kutlandı. Program kapsamında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle ilk program Sayıştay Başkanlığı Kongre ve Kültür Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Sayıştay Hatıra Ormanında ağaç dikiminin de gerçekleştirildiği program kapsamında Sayıştay Kongre ve Kültür Merkezinde Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Türk Müziği Topluluğu tarafından Türk Sanat Müziği konseri de icra edilmiştir. 29 Mayıs 2025 tarihinde ise Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER'in başkanlığında başkan yardımcıları, daire başkanları, üyeler, meslek mensupları, savcılar ve yönetim mensuplarının katılımıyla saat 10.00'da Anıtkabir ziyareti gerçekleştirildi.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle gerçekleştirilen program, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve tüm aziz şehitlerimizin huzurunda Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı ile başlamış olup akabinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Modern Folk Müziği Topluluğu konseri ile devam etti. Ardından Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER ve Sayın Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, günün anlam ve önemine dair konuşmalarını gerçekleştirdiler.

1- Sayıştay Dergisi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü, Sayıştay Başkanlığı, kubra.tulun@sayistay.gov.tr, ORCID: 0009-0006-7703-3494

Atıf/To Cite: Tulun, K. (2025). Sayıştayın 163'üncü Kuruluş Yıl Dönümü. Sayıştay Dergisi, 36(137), 383-388.

KURULUŞ YIL DÖNÜMÜ KONUŞMALARI

Kuruluş yıl dönümü kutlama programı kapsamında 27 Mayıs 2025 Salı günü yaptığı konuşmasında Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER, devletlerimizde denetim kurumları farklı adlarla görev yaptığını ve Osmanlı imparatorluğunda bozulan mali disiplini sağlamayı ve kurumsal modernleşmeyi amaçlayan reformlar neticesinde bugünkü Sayıştay olarak bilinen Divan-ı Muhasebat'ın 1862'de kurulduğunu ve hem denetim hem de yargılama kurumu olarak tasarlandığını belirtmiştir. Sayıştayın gerek yargı gerekse denetim fonksiyonu ile kamu idarelerinin hukuka uygun, etkili ve verimli işleyişine katkı sağlamaya devam ettiğini vurgulayan Sayın YENER, kuruluş yıl dönümlerinin geçmişin muhasebesi ve gelecek tasavvuru için bir fırsat oluşturduğunu belirtti. Bu vesile ile dünyadaki gelişmelerle bu çerçevede Sayıştayımızın gelecek vizyonu üzerinde durmak istediğini belirten Sayın YENER, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin öncülük ettiği, zaman ve tarihin hızlandığı, beklentilerin sürekli öne çekildiği bir süreci yaşamakta olduğumuzu;

100'üncü yılını geride bırakan Cumhuriyetimizin tarihi bir sınavından geçerek, "yeri belirlenen değil yer belirleyici" bir güce ulaştığını, hukuk ve ahlaki birlikte kurumsallaştıran devletimizin tarihsel derinlik ve coğrafi genişlik mirası dolayısıyla bir ümit haline geldiğini ifade eden Sayın YENER, yaşanan bu sürecin gereklilikleri kurumlarımızın kapasite ve yeteneklerinin devletimizi daha da ileriye taşıyacak nitelikte olmasını zorunlu kılmakta olduğunu vurguladı.

Sayıştayların da küresel düzeyde bir dönüşüm içinde olduğunu ve teknoloji ağırlıklı küresel eğilimlerle kamu beklentilerindeki değişimin Sayıştayın geleceğini şekillendirecek önemli faktörler olduğunu ifade eden Sayın YENER, Sayıştay tarafından geliştirilen SayBot isimli yapay zekâ robotuna da değinerek, bu kapsamda yapılan çalışmalarda yapay zekanın düşünmenin bir aracı değil bilgiye ulaşmanın bir yöntemi olarak tasarlandığını belirtti. Yapay zekanın sunduğu bilgilerin mevzuat, metodoloji, etik değerler ve denetçi süzgeçlerinden geçirileceğini; bu ilkelere dayalı olarak geliştirilen yapay zekâ destekli denetim programının teknik düzeyde test aşamasına geldiğini, denetimde dijital dönüşümün sürekli denetimi de mümkün kılacağını sözlerine ekledi.

Sayıştay Başkanlığı olarak 2024 yılı içerisinde denetim süreçlerinin dijital dönüşümünü desteklemek amacıyla AB projesine başvurduklarını ve bu projenin Avrupa komisyonu tarafından kabul edildiğini bildiren Sayın YENER, AB'den sağlanacak hibenin stratejik öncelik verdikleri bu dönüşüm için kullanılacağını belirtti. İleri teknoloji ile harcamaların algoritmik olarak izlenebilmesini, anomalilerin daha kısa sürede tespit edilmesini amaçladıklarını

vurguladı. Çalışmaların neticesinde anlık veri akışına dayalı gerçek zamanlı, örnekleme yerine tüm veri setlerini denetleme yeteneğine sahip olmayı hedeflediklerini belirtti.

Kamu yönetimindeki değişimin ve vatandaşların daha verimli, etkili ve hızlı yönetim taleplerinin Sayıştay denetimini yeni yaklaşımlara yönelttiğini vurgulayan Sayın YENER, bu çerçevede kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, ileri teknolojinin adaptasyonu, mevzuat güncellemesi ve olası beceri açığının giderilmesine yönelik çalışmaların devam etmekte olduğunu belirtti.

Başkanlığın uluslararası alanda güçlü bir iş birliği ağına sahip olduğunun altını çizen Sayın YENER, diğer ülke Sayıştaylarına yönelik kapasite geliştirme faaliyetlerini daha da ileriye taşıma arzusunda olduklarını da belirtti. Sayıştayımızın yüksek denetim alanında tecrübesi ve kapasitesi ile uluslararası alanda öne çıkan bir kurum haline geldiğini ve tarihinde bir ilk olarak Avrupa merkezli iki uluslararası kuruluşun dış denetimini dört yıl süreyle üstlenmiş bulunduğunu belirtti. Ortak denetim projeleri kapsamında Iğdır-Nahcivan Doğalgaz Boru Hattı Projesi denetiminin Türk ve Azerbaycan Sayıştayları arasındaki güçlü iş birliğinin somut bir örneği olduğunu vurguladı ve bu iş birliğinin, Azerbaycan Sayıştayının 2024 yılı dış denetiminin Başkanlığımızca yürütülmesi ile daha da ileri bir düzeye taşındığını belirtti.

2024 yılı denetimlerinin tamamlandığını ve raporlarının süreçler tekemmül ettikten sonra kamuoyu ile paylaşılacağını belirten Sayın YENER, çalışan ve emekli mensuplarımıza hizmetlerinden dolayı teşekkür ettiğini, sağlık ve mutluluklar dilediğini, kuruluş yıl dönümü vesilesi ile Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK'ü, şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle andığını, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'a katılımlarından ve desteklerinden ötürü şükranlarını sunduğunu belirterek sözlerini tamamladı.

Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN 163. Kuruluş Yılı Dönümü vesilesi ile yaptığı konuşmada, Divan-ı Muhasebat adıyla 1862'de ihdas edilen Sayıştay'ın tam 163 yıldır ülkenin en kritik kurumlarından biri olarak görev yaptığını, Sayıştayın köklü mazisi, nitelikli personeli ve güçlü kurumsal kapasitesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) adına üstlendiği denetim ve yargı görevlerini başarıyla yerine getirdiğini vurguladı. Sayıştay Başkanı Metin YENER başta olmak üzere Sayıştay camiasının özveriyle çalışan tüm mensuplarını tebrik eden Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, Ahmed Vefik Pařa'dan bugüne Sayıştay bünyesinde vazife üstlenip hayatta olmayan Sayıştay mensuplarına da Allah'tan rahmet niyaz etti. Görev sürelerini başarıyla hitama erdiren, bilgi ve tecrübeleriyle kuruma değer katan tüm Sayıştay mensuplarına

şükranlarını sunan Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, hâlihazırda yüksek bir mesuliyet şuuruyla vazifelerini sürdüren Sayıştay ailesinin tüm fertlerine muvaffakiyetler diledi.

“Beytülmalin müdafaa edilmesi milletimiz adına Sayıştay'ın uhdesinde”

Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, devletin öncelikli görevinin vatandaşa hizmet, millete hizmetin en önemli şartlarının ise adalet, emniyet ve güvenliğin ülke genelinde sağlanması olduğunu belirterek, şöyle konuştu: “Bu üç yükümlülüğün layığı veçhileyle ifası devlet olmanın gereğidir. Bu hizmetlerin sunulması kadar kaynakların etkin ve verimli kullanılması da aynı derecede önemlidir. Kamu hizmetlerinin bihakkin icra edilmesinde iki kritik kavram, mali yönetim ve denetim hayati rol oynamaktadır. Şunu bir defa açık ve net söylemek durumundayım, zayıf, sağlıksız ve kontrolsüz bir bütçe yönetimi hem devlet hem de millet için ciddi bir varoluş tehdidi oluşturur. Bu tehditlerin bertaraf edilmesi, hem denetim hem de yargı boyutlarıyla güçlü bir kamu mali sisteminin hayata geçirilmesiyle mümkündür. Sayıştay Başkanlığımız işte bu denli mühim bir vazifeyi tam 163 yıldır alınının akıyla yerine getirmektedir. Yargı yetkisi ile mücehhez olan Sayıştay, devletin gelir, gider ve mallarını TBMM adına denetlemekte şeffaf, hesap verebilir ve güven duyulan bir kamu yönetiminin tesisine önemli katkılar sunmaktadır. Devlet hazinesinin yani beytülmalin müdafaa edilmesi bu yönüyle milletimiz adına Sayıştay'ın uhdesindedir. Beytülmalde tüyü bitmemiş yetimin, her bir kardeşimizin, 86 milyon vatandaşımızın tamamının hakkı ve payı vardır.”

“Ecdadımız da bu konuda daima titiz ve müteyakkız olmuştur”

“Bizim inancımızda emanete sadakatsizlik ihanetle eşdeğerdedir” diyen Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, bilhassa kamu malına el uzatmanın, kul hakkına girmenin en büyük günahlardan biri olduğunu hatırlattı. Kamu malının tasarrufunun bu kadar hassas, bu kadar ihtimam gerektiren ince bir mesele olduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, sözlerini şöyle sürdürdü: “Nitekim ecdadımız da bu konuda daima titiz ve müteyakkız olmuştur. Burada Büyük Sultan Yavuz Sultan Selim Han'a atfedilen şu ibret verici anekdotu paylaşmak istiyorum. Sadece 8 yıl padişahlık yapmasına rağmen devletin sınırlarını tam 2,5 kat büyüten ve adını tarihimize altın harflerle yazdıran Sultan Selim Han, Mısır seferine çıkarken Orduyu Hümayun'u Gebze yakınlarından geçiriyordu. Bu bölgenin geniş bir bölümü ise sağlı sollu uzanan bağ ve bahçelerden müteşekkildi. Ordu hareket hâlindeyken Yavuz Sultan Selim'in aklına birden 'acaba askerlerim sahibinden izinsiz üzüm veya elma koparıp yediler mi?' sorusu gelir. Hemen Yeniçeri Ağasını huzuruna çağırır ve ona şu emri verir. 'Fermanımdır, bütün askerlerin heybeleri yoklansın. Heybesinde

bir elma veya üzüm salkımı çıkan asker derhal huzuruma getirilsin'. Bu emir üzerine heybeler araştırılır. Tek bir salkımın bile bulunmadığı Yavuz Sultan Selim Han'a iletilir. Bu haber üzerine o büyük padişah ellerini açıp şu duayı eder: 'Ya Rabbi sana sonsuz hamdüsenalar olsun. Bana haram yemeyen bir ordu ihsan eyledin'. Akabinde Yeniçeri Ağasına dönüp şöyle der: 'Şayet askerlerim izinsiz meyve koparmış olsalardı Mısır seferinden vazgeçerdim. Çünkü haram yiyecek bir ordu ile beldelerin fethi mümkün olmaz.»

"Harcama yetkisine sahip her bir kamu çalışanı titizlikle hareket etmeli"

Yavuz Sultan Selim'e doğunun kapılarını açan, onu hilafet tahtının sultanı yapan, tabandan zirveye uzananın bu hassasiyet olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, şunları söyledi:

"Bu rikkat, bu ölçü tarihte olduğu gibi tüm yöneticilerimiz, tüm kamu görevlilerimiz için rehber niteliğinde olmalıdır. Amir ya da memur fark etmeksizin harcama yetkisine sahip her bir kamu çalışanı bu titizlikle hareket etmelidir. Görevi, unvanı, konumu ne olursa olsun, kamu malının dikkatsiz, ölçüsüz, usulsüz ya da savurgan bir şekilde kullanılması, beytülmalın istismar edilmesi bizim için asla kabul edilmez. Gerek merkezi idarede, gerekse de yerel yönetimlerde kaynakların ekonomik, verimli, amacına uygun ve etkin kullanılması, kamu kaynaklarında azami faydanın üretilmesi temel önceliğimizdir. Bu konuda kimsenin gözünün yaşına bakmayacağımızı, milletimizin hiçbir ferдинin hakkını yedirmeyeceğimizi her fırsatta vurguluyoruz. Sayıştay mensuplarımızdan da görev, yetki ve sorumlulukları dâhilinde bu önemli vazifeyi yerine getirmelerini bekliyoruz."

"Sayıştay'ın yetki ve denetim alanını daha da genişlettik"

Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu, Türkiye'de hiç kimsenin hukukun üstünde ya da kapsama alanı dışında olmadığını, ister atanmış ister seçilmiş olsun, kamu görevi ifa eden herkesin milletin emanetine sahip çıkmakla mükellef olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, iş, eylem ve harcamalarda şayet bir hukuksuzluk, usulsüzlük varsa bunun da hesabının önce yargıya, sonra millete verilmesi gerektiğini ifade etti. «Şurası bir gerçek ki çiğ süt içmeyen karnı da başı da ağrımaz. Her ne kadar kimileri rahatsız olsa da son dönemde yürütülen tahkikatları bu bakımdan gayet olumlu karşılıyoruz. Türkiye'yi safrasındaki taşlardan kurtaracak her adımın kazananı ülkemiz, milletimiz ve şüphesiz demokrasimiz olacaktır. Anayasamızın sunduğu imkânlar, yetkiler ve yükümlülükler çerçevesinde biz de bu yönde atılan her türlü müspet adımı desteklemeyi sürdüreceğiz.» diyerek, Vatandaşların huzur ve refahını

arttırmaya odaklanmış bir kamu yönetiminin güçlü Türkiye'nin olmazsa olmazı niteliğinde olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, şöyle devam etti: "Özellikle kamu mali yönetim sistemimizin verimli bir şekilde çalışması Sayıştayımızın denetim faaliyetleriyle doğrudan bağlantılıdır. Bu anlayışla son 23 yılda yaptığımız düzenlemeler ile Sayıştay'ın yetki ve denetim alanını daha da genişlettik. 2010 yılında çıkardığımız 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu ile kamu iktisadi teşebbüsleri ve belediye şirketleri de dâhil kamu kaynağı kullanan tüm kurumları Sayıştay'ın denetimi kapsamına aldık. Bu Kanun aynı zamanda hem kamu harcamaları hem de devlet mallarının denetlenmesi ve kayıt altına alınmasında en önemli reformlardan biri oldu. Az önce Sayın Başkan da konuşmalarında ifade etti. Sayıştay Başkanlığımız yapay zekâ da dâhil olmak üzere denetim süreçlerinin dijital dönüşümü noktasında önemli bir çaba sarf ediyor. İş ve işlemlerin daha hızlı ve etkili yapılmasını sağlayacak yapay zekâ destekli denetim programının test aşamasına gelmiş olması takdire şayandır." Sayıştay Başkanlığının, Balkanlar'dan Türk dünyasına, Avrupa ve Afrika'dan Asya'nın en uzak noktalarına farklı ülkelerdeki yüksek denetim kurumlarına sunduğu katkıları değerli bulduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı ERDOĞAN, bilgi ve tecrübe paylaşımını artıran, kurumsal kapasiteyi karşılıklı olarak yükselten bu iş birliklerini memnuniyetle takip ettiğini vurguladı.

Konuşmasının ardından Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a Sayıştay Başkanı Sayın Metin YENER tarafından Fetih Suresi'nin ilk ayetinin yer aldığı hat tablosu takdim edildi.

Kuruluş yılı dönümü anma etkinlikleri kapsamında 30 Mayıs 2025 tarihinde iki oturum halinde gerçekleştirilen "163'üncü Kuruluş Yılı Dönümü Sempozyumu" ile sürdürülmüştür. Sempozyumun ilk oturumunda "Sürdürülebilirlik ve Denetimi", ikinci oturumunda ise "Büyük Veri Analitiği ve Denetim" konuları ele alındı.

Bu anlamlı yıldönümünde, geçmişe saygı ve geleceğe güvenle; Sayıştay'ın nice yıllar boyunca kamu yönetiminin güvencesi olmasını temenni ediyoruz. Nice 163 yıllara...